



Studieclub buigt zich over poot aardappelteelt

# ‘Kilo’s leiden alleen maar af’

Het resultaat van spuitproeven, een rondje langs de percelen en de laatste vindingen van een collega-stammenteler. Tijdens een boordevol avondprogramma liep Akker mee met een poot aardappelstudiegroep in de Noordoostpolder. Twee leden telen stammen voor een vaste prijs. „Kilo’s leiden alleen maar af.”

De leden van de studieclub verzamelen zich op een winderige avond in juli rond de auto van Olaf van Campen. In de kofferbak staan kratten met belegde broodjes. Behalve lid van de club is Van Campen werkzaam als teeltspecialist bij middenfabrikant Adama. Hij heeft de groep uitgenodigd om een kijkje te komen nemen op de proefvelden die zijn werkgever dit jaar in Nagele heeft liggen. Veel tijd is er niet en dus gaan ze snel het veld

in. Via de herbicidenproeven in suikerbieten en fungiciden in granen komt de groep bij de aardappelen. „Welke komen uit de Talent en welke uit de koeling?” vraagt Van Campen, wijzend op de 3 meter brede proefveldjes met verschillende rassen. Hij krijgt vlot het goede antwoord. Rassen als Markies en Agria reageren doorgaans sterk op de behandeling. En ook hier laten ze duidelijk meer stengels zien. Hoe zit het met de nevenwerking

van Talent op zilverschurft? wil een van de telers weten. Hij vraagt dit in verband met het aanstaande verbod op het gebruik van imazalil in bovenmaatse poters die voor consumptie weggaan. Volgens Van Campen mag je daar niet veel van verwachten. „Er gaat enige werking van uit. Dus dat is gunstig. Maar je mag het niet vergelijken met een Magnate of Diabolo.” De werking van een nieuwe actieve stof tegen

Wat is het tal en hoe houden de diverse rassen zich? De studieclubleden zien grote verschillen dit jaar. Deze Luciana's van Noël Delahaye staan er begin juli goed voor.

onkruid kan hij de telers niet laten zien. Het loof is zo hard gegroeid dat er ook op het onbehandelde veldje nauwelijks onkruid te vinden is.

## Telen op de dijk

Het gezelschap stapt in de auto op weg naar Kraggenburg, waar ze de bedrijven van drie leden – burens van elkaar – zullen bezoeken. De eerste stop is op het land van Noël Delahaye, bij een perceel Luciana, een Agata-kruising. Dicht bij een nog lege luizenvangbak trekt hij enkele planten omhoog. De zetting blijkt prima en het gewas oogt gezond en groeikrachtig. „Ik verwacht hier eigenlijk een topopbrengst“, zegt Delahaye. Hij krijgt bijval van zijn collega's. Een perceel verderop is het heel ander verhaal. Daar groeien Spunta's, die er op het eerste oog best aardig bij staan. Maar wanneer hij enkele planten omhoog haalt, blijkt de zetting matig. Met vijf knollen per plant houdt het wel op. „Ik heb het nog nooit zo slecht gehad. De verschillen in zetting zijn dit jaar erg groot en ik heb er geen goede verklaring voor.“ De meeste collega's zitten in een soortgelijke situatie. De vroegst gepote percelen lijken er over het algemeen nog het best voor te staan.

De stoet met auto's rijdt de dijk op. Het blijkt om een bijzonder stukje polder te gaan, want de dijk langs het Zwarte Meer is hier tot wel 100 meter breed. Er liggen zelfs enkele percelen bovenop. Over de reden waarom het dijklichaam zo breed is gemaakt, bestaan verschillende verhalen, vertelt Henk Papma. „Het zou een depot moeten zijn, of een proefvak. Maar de meest gehoorde verklaring is dat de ingenieurs zich verrekend hebben en met een gigantische berg bagger bleven zitten, waar ze ergens mee heen moesten.“

Ondanks hun hoge ligging kunnen de percelen flink nat zijn, is de ervaring van Sander Steyaert. „Het is grond waar je mee moet uitkijken, maar dat geldt voor meer percelen op onze bedrijven. Je moet geduld hebben. Het blijft vaak lang nat, maar plotseling komt er een omslagpunt en kun je veel met deze grond.“

## Focus op stammen

Op de percelen van Steyaert valt meteen de grote variatie aan rassen op. Naast het stammenmateriaal voor zijn eigen S'en, die hij levert aan Agrico, vermeerderd hij op contract stammenmateriaal voor het Zeeuwse bedrijf De Cereshoeve. Die teelt hij voor een vaste vergoeding. „Ik merk toch dat dat anders is. Wanneer de kilo's tellen, ben je gauwer geneigd om ze iets langer te laten doorgroeien. Eigenlijk leiden kilo's alleen maar af.“

Steyaert werkt nauw samen met zijn buurman, Henk Papma, voor wie hij onder andere het spuitwerk doet. Het laatste bezoek van de avond is aan zijn bedrijf. Papma heeft een deel van de grond verkocht en focust zich volledig op het opkweken van stammenmateriaal uit miniknollen. Hij doet dat voor meerdere telers, waaronder studiegroepsgeenoot Roel den Bakker uit Marknesse. Zij hebben daarvoor een vaste vergoeding per meter rug afgesproken. „Wij kunnen de stammenteelt niet de tijd en de aandacht geven die het nodig heeft. Het gaat om je uitgangsmateriaal, dus het moet 100 procent goed gebeuren. Het mag geen bijzaak worden“, verklaart Den Bakker. Hij vond het niet moeilijk om de opkweek uit handen te geven, zegt hij desgevraagd. „Henk heeft dat goed in de vingers en we denken ▶

Sander Steyaert,

„Kilo's leiden alleen  
maar af.“



Roel den Bakker,

„Stammenteelt  
besteden wij uit.“



Henk Papma,

„Miniknollen op  
zuur witveen.“



Noël Delahaye,

„Groot verschil in zetting.“



## Serie studieclubs

Samen weet je meer dan alleen. Daarom delen veel Nederlandse akkerbouwers hun kennis met collega's, om zo hun teelten en bedrijfsprestaties op een hoger plan te brengen. In studieclubverband komen de cijfers op tafel, worden elkaars bedrijven bezocht of helpen externe deskundigen bij het beantwoorden van vragen. Akker brengt in deze serie akkerbouwstudieclubs in beeld, van de traditionele akkerbouwgewassen tot grove groenten en van teeltechniek tot economie. Deze keer is dat een pootaardappelstudiegroep in de Noordoostpolder.

Een uniek stukje polder. De studieclubleden staan hier op een van de hoogst gelegen percelen van de Noordoostpolder. De dijk langs de Zwartemeerweg in Kraggenburg is hier 100 meter breed.



hetzelfde over hoe je aardappelen gezond moet opkweken. We vertrouwen elkaar en dan gaat dat goed."

## Zon in de kist

In de schuur licht Papma zijn werkwijze toe en laat hij zijn collega's de laatste aanpassingen aan zijn mechanisatie zien. De akkerbouwer staat bekend als uitvinder. Zijn miniknollen plant hij met een zelfontwikkelde miniknollenplanter, waarbij je de knollen staand op

werkhoogte kunt verenkelen. De machine wordt inmiddels in serie gebouwd door een mechanisatiebedrijf. Papma houdt een ruime plantafstand aan, 27 tot 30 centimeter, om het maximaal aantal knollen aan de planten te krijgen.

Bij de oogst is alles erop gericht om erwinia geen enkele kans te geven. „We kiemen alles voor, dus meestal zijn de moederknollen al vroeg in het seizoen weg. Maar mocht het nodig zijn, dan wacht ik desnoods tot de kerst met rooien. Ze moeten weg zijn.“ Hij rooit de aardappelen standaard in het zwad. „Ze moeten eerst goed opdrogen en bij zonnig weer in de kist. Het kan me niet schelen of ze er een dag liggen of drie weken. We leggen ze op niet-aangedrukte grond, dus ze komen nooit in het water te liggen. Als ze groen worden, vind ik dat niet erg.“ 's Morgens zal je Papma niet vaak zien rooien. Pas als de zon er goed op staat, gaat de oogst bij een

knoltemperatuur van ongeveer 30 graden naar binnen. Daar koelt hij ze terug naar 15 graden. „Op die manier voer je ontzettend veel vocht af. Ik heb er goede ervaringen mee. Erwinia is gelukkig geen enkel probleem.“ Rooien doet de stammenteler met een aangepaste bollenrooimachine. Die heeft meenemers boven de – flauw olopende –

rooiat. „Zo rollen de aardappelen zo min mogelijk over elkaar heen. Ik doe mijn best en doe wat ik denk dat goed is. Gaat het dan allemaal goed? Nee hoor: vermenging blijft een aandachtspunt. Een foutje is gauw gemaakt. Ook de miniknollen die ik krijg aangeleverd zijn trouwens niet altijd even zuiver. Dus dat probleem speelt overal.“

## Baltisch witveen

Voordat hij zijn collega's meeneemt naar het terras voor een biertje, laat hij ze nog even zijn jongste project zien. Achter in de schuur staan plastic kratten opgestapeld met op het eerste oog uitgedroogde potgrond erin. Het blijkt te gaan om Baltisch witveen. Dat is zuur (pH 4), neemt zeer veel vocht op en is vrij van onkruidzaden en ziektekiemen. „Veehouders gebruiken het graag als strooisel, omdat het minder snel problemen geeft met

ziektekiemen. Ik dacht: waarom zouden we daar geen miniknollen in produceren? Vandaar dat we proeven hebben gedaan met het telen van miniknollen in de kas. Experts waarschuwden mij dat het niet zou lukken, vanwege de lage pH. Maar die hebben we met Dolokal verhoogd tot een pH van zes. Voedingsstoffen hebben we provisorisch

toegediend, want er zit van nature niks in.“

Het resultaat was 'niet geweldig', zegt hij eerlijk.

De planten werden bijvoorbeeld veel te lang. „We hadden de

klimaatbeheersing niet op orde. Maar er waren rassen bij die het prima deden“, zegt hij, terwijl hij enkele blanke knolletjes uit het stofdroge veen plukt. „We gaan er komend seizoen mee verder.“ ■

„Ik rooi pas bij een knoltemperatuur van ongeveer 30 graden“

## Pootaardappelstudieclub

Deze pootaardappelstudiegroep in de Noordoostpolder, die geen naam heeft, is in 2003 ontstaan uit twee aparte groepen. Beide waren bedrijfseconomische studieclubs, die het gevoel hadden 'klaar' te zijn met de financiële cijfers. Besloten werd om als teelttechnische club verder te gaan. De groep, bestaande uit veertien telers verspreid over de Noordoostpolder, treft elkaar vier keer per jaar. In de winter is er een bijeenkomst met een spreker van buitenaf. In de zomer zijn er twee veldbijeenkomsten en een excursie. Het bestuur bestaat uit Herbert Kram, Martin Daniëls en Roel den Bakker.